

THÔNG TIN**KINH TẾ MỸ ĐANG SUY THOẠI ?**

Một trong những kết quả không mong đợi của việc đồng đôla Mỹ mất giá so với đồng tiền châu Âu được ghi nhận trong quý đầu năm nay chính là việc nước Mỹ đã mất đi vị trí của nền kinh tế lớn nhất toàn cầu, nhường vị trí này cho những quốc gia thuộc khu vực đồng euro. Đây là tuyên bố của một trong những ngân hàng đầu tư lớn nhất thế giới Goldman Sachs.

Tổng sản phẩm quốc nội của Liên minh châu Âu, hiện nay bao gồm 27 quốc gia, từ lâu đã vượt GDP của Mỹ (cao hơn 25% nếu tính theo tỷ giá trao đổi hiện nay). Tuy nhiên, chỉ riêng EU15 cũng đã vượt Mỹ trên bình diện kinh tế khiến người ta phải xem xét lại vai trò tương lai của đồng đôla trước đối thủ cạnh tranh chính của nó là đồng euro.

Năm 2007, GDP của Mỹ ước tính là 13.843,8 tỷ USD, và của các nền kinh tế 15 nước đã gia nhập đồng tiền chung châu Âu là 8.847,889 tỷ EUR. Sự giảm sút của tỷ giá đồng đôla so với đồng euro làm cho GDP của EU15 tăng lên tương ứng là 13.888,568 tỷ USD (với tỷ giá là 1/1,56). Mặc dù những tính toán này chỉ mang tính chất tức thời, nhưng nó cũng cho thấy tầm quan trọng của việc đồng đôla Mỹ mất giá. Tuy nhiên, cũng cần phải đánh giá lại nền kinh tế Mỹ và những nhân tố biểu thị sự suy giảm, với tất cả những hệ quả kéo theo tác động lên vị thế kinh tế và đồng tiền của nước Mỹ.

Nếu người ta xem xét kỹ chỉ số GDP tương đối, nghĩa là GDP bình quân đầu người, và sự năng động của nền kinh tế Mỹ được nhận định trong vòng 5 năm gần đây, có thể thấy rằng đa số những ý kiến khẳng định về sự bền vững của cơ sở kinh tế Mỹ, được củng cố cho đến giai đoạn gần đây bởi sự bùng nổ của thị trường bất động sản và tín dụng (giờ đây đã trở thành một cuộc khủng hoảng), không hề phù hợp với thực tế. Đối với nhiều người, tổng khối lượng của GDP phản ánh tầm quan trọng của nền kinh tế quốc gia. Tuy nhiên, chính chỉ số GDP tương đối trên đầu người mới thể hiện rõ nhất mức độ phát triển, sự sung túc của những công dân và thực trạng kinh tế của một đất nước.

Theo những số liệu mới đây của World Factbook (CIA) về GDP bình quân đầu người tính theo sức mua, nước Mỹ đứng ở vị trí thứ 9 trên thế giới, sau những quốc gia như Luxembourg, Na Uy, Kuwait, Singapore và một số nước nhỏ khác. Trong nhóm những nền kinh tế mạnh nhất thế giới, nước Mỹ vẫn giữ vị trí đầu bảng nếu tính theo chỉ tiêu này: GDP trên đầu người của Mỹ là 46.000 USD. Mặt khác, nếu xem xét về sự năng động của nền kinh tế, trong vòng 5 năm gần đây, Mỹ nằm trong số 7 nền kinh tế phát triển nhất thế giới. Tỷ lệ tăng trưởng GDP trên đầu người của Anh và Nhật Bản là ấn tượng nhất (tương ứng 2,3% và 2,1% trung

bình mỗi năm), trong khi đó tăng trưởng trung bình hàng năm của Mỹ là 1,9% cùng kỳ. Theo những dự báo của Price Waterhouse Coopers, tỷ lệ tăng trưởng GDP bình quân đầu người tính theo sức mua của Mỹ giai đoạn 2007-2050 có thể sẽ thấp nhất so với 17 nền kinh tế lớn nhất thế giới.

Mức độ tăng trưởng yếu kém của GDP bình quân đầu người không phải là vấn đề duy nhất của nước Mỹ. Rất nhiều những chỉ số khác cũng phản ánh tình trạng xã hội và chất lượng sống ngày càng đáng lo ngại. Ví dụ, theo những ước tính của cơ quan phân tích của CIA, Mỹ đứng vị trí 45 trên thế giới xếp theo tiêu chí về tuổi thọ con người, sau Jordan và Bosnia. Tại 41 quốc gia, trong đó bao gồm Cuba, tỷ lệ tử vong của trẻ sơ sinh thấp hơn của Mỹ.

Trong những quốc gia thuộc khối BRIC (Brazil, Nga, Ấn Độ và Trung Quốc), vốn được xem như những nước có sự bùng nổ về tăng trưởng kinh tế, chỉ có Nga có mức độ tăng GDP bình quân đầu người khá nhanh chóng, tỷ lệ tăng trung bình hàng năm đạt 7,4% trong vòng 5 năm. Có được điều này không chỉ do Nga có tỷ lệ tăng trưởng kinh tế cao mà cả việc giảm đáng kể dân số đất nước. Cũng theo những dự báo mới đây của Goldman Sachs, trong số những nước BRIC, Nga là quốc gia duy nhất giữa thế kỷ XXI này có cơ hội vượt qua Canada, Pháp, Đức và Nhật Bản về mức GDP trên đầu người.

Bởi vậy, những nền kinh tế lớn nhất thế giới và có ảnh hưởng nhất, trong số đó có Trung Quốc và Ấn Độ, không nhất thiết phải là những nền kinh tế thịnh vượng nhất. Price Waterhouse Coopers đã nhận định rằng nền kinh tế Trung Quốc vào năm 2025 sẽ lớn nhất toàn cầu. Tuy nhiên, đến giữa thế kỷ này, GDP bình quân đầu người tính theo sức mua của Trung Quốc chỉ bằng 37% so với nước Mỹ. Vào thời điểm đó, chỉ số này sẽ là 5.300 USD đối với Trung Quốc và 2.700 USD đối với Ấn Độ. Theo ước tính của CIA, Nga đã đạt 14.600 USD vào năm 2007, nghĩa là thấp hơn Croatia và Ba Lan một chút, nhưng cao hơn Chile và Malaysia.

Nếu người ta chấp nhận rằng GDP trên đầu người phản ánh tốt nhất chất lượng của nền kinh tế, hơn là khối lượng tuyệt đối của những sản phẩm và dịch vụ tạo ra, có thể khẳng định rằng kinh tế Mỹ đang chịu một sự suy thoái, và điều này bắt đầu từ quý cuối cùng của năm trước. GDP bình quân đầu người của Mỹ đã giảm 0,4%. Sự thụt lùi này tiếp tục kéo dài trong quý đầu của năm nay.

Dù rằng thời kỳ bắt đầu suy thoái này có được thừa nhận hay không, không thể chối cãi rằng nước Mỹ đang trải qua một giai đoạn tồi tệ. Đất nước này đang dần mất đi vị trí lãnh đạo trong nền kinh tế toàn cầu, và sự suy yếu của đồng đôla Mỹ chỉ đẩy nhanh hơn tiến trình này ■